

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
W KLASACH IV-VII
PLASTYKA**

Ewa Zakowana

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę należy zwrócić na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągnięte w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Prace plastyczne powinny być zgodne z tematem lekcji.

Uczeń poprawnie wykorzystuje układy kompozycyjne, trafnie dobiera środki artystycznego wyrazu, umiejętnie posługuje się daną techniką plastyczną, pomysłowością w doborze materiałów i narzędzi, stosuje niekonwencjonalne, twórcze rozwiązania, oryginalnie realizuje dany temat dba o estetykę pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu *plastyka* stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obowiązkowych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną. Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne, uczęszcza do galerii, muzeów itp.) oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania określone w programie nauczania, może uzyskać stopień celujący. Ponadto powinien aktywnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, osiągać sukcesy w konkursach

plastycznych, wykazywać zaangażowanie i twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią.

Szczegółowe wymagania

Wymagania konieczne

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą.

Z pomocą nauczyciela uczeń:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury,
  - tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,
  - wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,
  - podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
  - wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,
  - opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
  - nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocień, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),
  - wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,
  - wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,
  - wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografika, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),
  - rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),
  - tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,
  - wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,
  - uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,
  - wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,
  - nazywa niektóre gatunki filmowe,
  - wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,
  - wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,
  - podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,
  - wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,
  - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.

Wymagania podstawowe

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną.

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzyć dzieła plastyczne,
- wymienia najświetniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,
- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- opisuje elementy dzieła plastycznego,
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,
- omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw,
- wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,

- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,
  - rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,
  - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,
  - podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,
  - tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,
  - wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
  - dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje,
  - wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu,
  - projektuje przedmioty codziennego użytku,
  - wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej,
  - określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi,
  - omawia funkcję nowych mediów w sztuce,
  - rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca,
  - omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych,
  - przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego,
  - stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża,
  - dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych,
  - prowadzi zeszyt przedmiotowy,
  - uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęcie ze strony nauczyciela,
  - stosuje się do zasad organizacji pracy,
  - przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
  - aktywnie pracuje w grupie,
  - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

Wymagania rozszerzające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą.

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji,
- wskazuje najbliższy skansen,
- wyjaśnia, czym są pieta i świętek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii,
- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki,
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło,
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji,
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji,
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji,
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto,
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki,
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.),
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy,
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną,

- porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
  - wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną,
  - nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła,
  - wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów,
  - stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych,
  - używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
  - wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku,
  - dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej,
  - posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi,
  - porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach,
  - wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji,
  - omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji,
  - tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie,
  - dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną,
  - realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej,
  - wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym,
  - określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej,
  - prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,
  - zachowuje koncentrację podczas lekcji,
  - uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów,
  - organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
  - efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
  - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania dopełniające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą.

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka,
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów),
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie,
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują,
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa,
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki,
- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki,
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki,
- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego,
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału,
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie,
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym,
- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów,
- opowiada o wybranej zabytkowej budowli i charakteryzuje jej funkcje,

- analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
- omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocień, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach,
- określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu,
- świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
- przestrzega praw autorskich,
- potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości,
- operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną,
- wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem,
- wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych,
- tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża,
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne,
- posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach,
- dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych,
- wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie,
- analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie,
- jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach,
- organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu, przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania wykraczające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi,
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne,
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu,
- gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką,
- kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce,
- wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach,
- orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale),
- uczęszcza do galerii, muzeów itp.,
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie,
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata,
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania,
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych,
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania,
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.),
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań),

- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu,
  - zdobywa nagrody na konkursach plastycznych,
  - wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym),
  - przygotowuje się systematycznie do zajęć,
  - utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.